

طالب و کشورداری

کاش می‌شد جمعی از نخبگان حوزوی ما به آنجا بروند و در مورد نحوه دینی شدن حکمرانی و مسائلی از این دست وارد گفت‌وگو شوند چون هنوز نگاه‌شان به مسأله حکمرانی دینی مقداری بسیط و ظاهرینانه است.

بعد از ماجرای مهسا امینی و اتفاقات اخیر، به ما بدبین شدند و معتقدند اگر در بحث حکمرانی و حجاب کوتاه بیاییم، مثل شما می‌شویم. همین چند روز پیش یکی از آنها عکس‌های بدجوری از بالاشهر تهران برای من فرستاد و گفت علمای ما حق دارند سختگیری می‌کنند تا به این وضعیت نرسیم!

اینکه آنها فهم‌شان از حکمرانی دینی چه بود، سؤال من هم بود و از علمای آنجا از روز اول می‌پرسیدم و نهایتاً جوابی که گرفتم این بود: ما یک میلیون و صد هزار تا حکم فقهی در فقه حنفی داریم و فقه حنفی پویاست و همه چیز دارد. من یک بار از آنها نشنیدم مثلاً در مورد اقتصاد اسلامی چهارچوبی نوشته‌ایم یا وجود دارد (البته من ندیدم).

در پراتزی یک گله‌ای دارم و آن اینکه تعبیری که محققان و تحلیلگران و نخبگان ما در مورد طالبان نقل می‌کنند، عمدتاً تعبیر امریکایی است. همان حرف شبکه حقانی را می‌زنیم. من یک بار در یک اندیشکده در تهران گفتم یک نفر از آن سر دنیا می‌آید ببیند آنجا چه خبر است. خب ما و شما که محدودیت مسافرت نداریم چرا چند نفر محقق نمی‌فرستیم چند ماه در پکتیا و پکتیکا و بقیه جاها مستقر شوند و با علما صحبت کنند و بعد تبدیل شود به پژوهش بین‌المللی و حتی رفرنس شود برای امریکایی‌ها؟ ما هنوز در مورد توصیف همسایه خودمان، مصرف‌کننده حرف غربی‌ها هستیم! یکی از کارشناسان وزرات خارجه در همان جلسه می‌گفت ما هنوز نمی‌دانیم با چه پدیده‌ای روبه‌رو هستیم و آنها را نمی‌شناسیم!

حوزه کشورداری آنها با مشکلات جدی مواجه است چون پول‌شان بلوکه شده است. بیش از ۶۰ درصد بودجه جاری افغانستان کمک‌های خارجی‌ها بوده است. تصور این مطلب سخت است که یک کشور تا این حد وابستگی داشته باشد. بشدت دچار مشکل اقتصادی هستند چون امریکا پول آنها را بلوکه کرده است و حالا در قالب تزریق هفتگی کمک‌های بشردوستانه برای دارو و حقوق ماهیانه به آنها کمک می‌کنند.

امریکا می‌گوید در این ۲۰ سال ۲ هزار و ۲۰۰ میلیارد دلار پول وارد افغانستان شده است. برای اینکه متوجه این حجم از پول بشوید، خوب است بدانید که کل تبادل تجاری خارجی ایران در سال ۶۰ میلیارد دلار است. حالا افغانستان با گذشته‌اش تفاوتی در حوزه زیرساخت نکرده است. مثلاً در حوزه برق‌رسانی نسبت به ۲۰ سال پیش در حدود سه درصد پیشرفت کرده است و اقدام خاص زیرساختی نشده است. چون وابسته‌اند به برق خارجی (ایران، ازبکستان و تاجیکستان) با اینکه امکان احداث سد در کشورشان وجود دارد.

در زمستان بحران سوخت وجود دارد و در سرمای سوزانی که سه بار برف نیم‌متری می‌بارد، زغال سنگ و چوب می‌سوزانند! زمستان‌ها کابل تبدیل می‌شود به آلوده‌ترین شهر جهان. ما در ساعت ۴ به بعد عصر، فاصله ۱۰ متری خود را نمی‌دیدیم!

جاده‌های خرابی دارد و بشدت در حوزه زیرساخت ضعیف است. در واقع این پولی که امریکا وارد افغانستان کرد، خرج نظامی‌ها و نیز مسائل زنان و امور سیاسی آنجا شد. کشورهای موزاییکی مثل عراق و لبنان همین طورند و هرکسی به فکر خودش است و اکثراً

حوزه کشورداری
آنها با مشکلات
جدی مواجه است
چون پول‌شان
بلوکه شده
است. بیش از
۶۰ درصد بودجه
جاری افغانستان
کمک‌های
خارجی‌ها بوده
است. تصور این
مطلب سخت است
که یک کشور تا
این حد وابستگی
داشته باشد